

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αρ. προσφυγής: 20033/09

Δ. Ε.

κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον την 22α Οκτωβρίου 2013 σε μία επιτροπή αποτελούμενη από τους:

ELISABETH STEINER, *Πρόεδρο,*

MIRJANA LAZAROVA TRAJKOVSKA,

ΛΙΝΟ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΣΙΣΙΛΙΑΝΟ, *Δικαστές*

και από τον ANDRE WAMPACH, *Αναπληρωτή Γραμματέα Τμήματος,*

Έχοντας υπόψη την ανωτέρω προσφυγή η οποία ασκήθηκε την 6η Μαρτίου 2009,

Έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η εναγομένη Κυβέρνηση και εκείνες που κατέθεσε σε απάντηση ο προσφεύγων,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την εξής απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Ο προσφεύγων, Κύριος Δ. Ε., είναι Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1936 και κάτοικος Νέου Κόσμου. Εκπροσωπήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου από τον Κύριο Π. ΤΣΑΝΤΗΛΑ, Δικηγόρο, Μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από την εντεταλμένη του φορέα της, Κυρία ΜΥΡΤΩ ΓΕΡΜΑΝΗ, Εισηγήτρια στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

A. Οι περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης

3. Την 21η Ιουλίου 1998, ο προσφεύγων έθεσε στην κρίση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου μία αγωγή αποζημίωσης κατά του Οργανισμού Άρδευσης της Στυμφαλίας, ενός Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Ο προσφεύγων έθεσε το ζήτημα ότι εξαιτίας παραλείψεων του εναγομένου Οργανισμού, η άρδευση του πορτοκαλεώνα του είχε διακοπεί, επηρεάζοντας έτσι τη συγκομιδή και προκαλώντας οικονομική ζημία.

4. Την 30ή Μαΐου 2005, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Κορίνθου έκανε μερικώς δεκτή την αγωγή του προσφεύγοντος (απόφαση υπ' αριθ. 126/2005).

5. Την 20ή Δεκεμβρίου 2005, ο προσφεύγων άσκησε έφεση διαμαρτυρόμενος για την άρνηση του Διοικητικού Πρωτοδικείου να του χορηγήσει ένα ποσό για δικαστικά έξοδα και δαπάνες.

6. Την 9η Δεκεμβρίου 2008, το Διοικητικό Εφετείο της Τρίπολης κήρυξε την έφεσή του απαράδεκτη διότι ο προσφεύγων δεν είχε εκπροσωπηθεί από Δικηγόρο, όπως απαιτείται από το άρθρο 27 § 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (απόφαση υπ' αριθ. 556/2008).

B. Το εφαρμοστέο εσωτερικό δίκαιο

7. Το άρθρο 27 § 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας συντάσσεται ως εξής:

«Οι διάδικοι, οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους και οι εντολοδόχοι τους ενεργούν τις διαδικαστικές πράξεις και παρίστανται στην ακροαματική διαδικασία εκπροσωπούμενοι από Δικηγόρους (...)

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

8. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας.

9. Επικαλούμενος το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθμ. 1, διαμαρτύρεται για την προσβολή του δικαιώματός του όσον αφορά το σεβασμό των περιουσιακών του στοιχείων, ισχυριζόμενος ότι υπέστη ζημία εξαιτίας της διακοπής της άρδευσης του οικοπέδου του από τον Οργανισμό Άρδευσης της Στυμφαλίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

10. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, έχοντας λάβει υπόψη την περιπλοκότητα της υπόθεσης και το γεγονός ότι ορισμένες καθυστερήσεις στη διεξαγωγή της διαδικασίας αποδίδονται στον προσφεύγοντα, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

11. Το Δικαστήριο δεν εκτιμά απαραίτητο να αποφανθεί επί των επιχειρημάτων που επικαλείται η Κυβέρνηση, στο βαθμό που η προσφυγή είναι σε κάθε περίπτωση απαράδεκτη για τους ακόλουθους λόγους.

12. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι δυνάμει του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης, δεν μπορεί να επιληφθεί μίας υπόθεσης παρά μόνο «σε προθεσμία έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της οριστικής ημεδαπής απόφασης». Άλλωστε, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, μπορεί να απορρίψει κάθε προσφυγή που θεωρεί απαράδεκτη κατ' εφαρμογήν του εν λόγω άρθρου «σε κάθε στάδιο της διαδικασίας».

13. Η προθεσμία των έξι μηνών ξεκινά από την ημερομηνία έκδοσης της οριστικής απόφασης στο πλαίσιο της εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων (*Paul και Audrey Edwards κατά του Ηνωμένου Βασιλείου* (απόφ.), αρ. 46477/89, 7 Ιουνίου 2011). Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης επιβάλλει αποκλειστικά την εξάντληση των διαθέσιμων και επαρκών ενδίκων μέσων για να επιτραπεί η αποκατάσταση των επικαλούμενων παραβιάσεων. Ο στόχος του άρθρου 35 είναι να παράσχει στα συμβαλλόμενα Κράτη την ευκαιρία της πρόληψης ή της επανόρθωσης από τις επικαλούμενες

παραβιάσεις κατά των Κρατών αυτών προτού οι εν λόγω ισχυρισμοί υποβληθούν στο Δικαστήριο (βλ. κυρίως *Selmouni κατά της Γαλλίας* [GC], αρ. 25803/94, § 74, απόφαση Ε.Δ.Δ.Α. 1999-V). Ο κανόνας του άρθρου 35 § 1 θεμελιώνεται στην υπόθεση ότι η εσωτερική τάξη προσφέρει ένα αποτελεσματικό ένδικο μέσο σχετικά με την επικαλούμενη παραβίαση των δικαιωμάτων ενός ατόμου δυνάμει της Σύμβασης (*Λακάτος κατά της Τσεχικής Δημοκρατίας* (απόφ.), αρ. 42052/98, 23 Οκτωβρίου 2001). Ένα ένδικο μέσο είναι αποτελεσματικό όταν είναι διαθέσιμο τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη κατά την περίοδο των γεγονότων, δηλαδή όταν είναι προσβάσιμο και ικανό να προσφέρει στον προσφεύγοντα την επανόρθωση των διαμαρτυριών του και όταν παρουσιάζει τεκμηριωμένες προοπτικές επιτυχίας (*Sejdonic κατά της Ιταλίας* [GC], αρ. 56581/00, § 46, απόφαση Ε.Δ.Δ.Α. 2006-II).

14. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι δεν είναι καθήκον του να υποκαθιστά τα ημεδαπά δικαστήρια. Στον επικεφαλής των εθνικών αρχών και, κυρίως, στον προϊστάμενο των δικαστηρίων εναπόκειται η ερμηνεία της εσωτερικής νομοθεσίας (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Brualla Gómez de la Torre κατά της Ισπανίας*, 19 Δεκεμβρίου 1997, § 31, *Συλλογή αποφάσεων 1997-VIII· Edificaciones March Gallego S.A. κατά της Ισπανίας*, 19 Φεβρουαρίου 1998, § 33, *Συλλογή 1998-I*). Ο ρόλος του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της συμβατότητας των αποτελεσμάτων παρόμοιας ερμηνείας με τη Σύμβαση. Τούτο είναι πραγματικά αλήθεια όταν πρόκειται για την ερμηνεία από τα δικαστήρια των κανόνων διαδικαστικής φύσεως όπως για παράδειγμα οι προθεσμίες που διέπουν την κατάθεση των εγγράφων ή την άσκηση προσφυγής (βλ., *τηρουμένων των αναλογιών, Tejedor García κατά της Ισπανίας*, 16 Δεκεμβρίου 1997, § 31, *Συλλογή 1997-VIII*). Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, άλλωστε, ότι οι κανονισμοί σχετικά με τις διατυπώσεις και με τις προθεσμίες που πρέπει να τηρούνται για την άσκηση ενός ένδικου μέσου στοχεύουν στην εξασφάλιση ορθής απονομής της δικαιοσύνης και στην τήρηση, ιδίως, της αρχής της έννομης ασφάλειας. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υπολογίζουν στην εφαρμογή των κανόνων αυτών (βλ. *Agboni κατά της Γερμανίας* (απόφ.), αρ. 71759/01, 25 Σεπτεμβρίου 2006).

15. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην απόφασή του με αρ. 556/2008, το Διοικητικό Εφετείο της Τρίπολης κήρυξε την έφεση του προσφεύγοντος απαράδεκτη με την αιτιολογία ότι αυτός ο τελευταίος δεν είχε εκπροσωπηθεί από Δικηγόρο, όπως απαιτείται από το άρθρο 27 § 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

16. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η έφεση που ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου ήταν πρόδηλα προορισμένη για την αποτυχία σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η ημεδαπή απόφαση που επέλυσε τη διαφορά κατά τρόπο οριστικό είναι η απόφαση με αρ. 126/2005 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου, η οποία εξεδόθη την 30ή Μαΐου 2005, άρα επήλθαν περισσότεροι από έξι μήνες πριν από την 6η Μαρτίου 2009, ημερομηνία άσκησης της προσφυγής (βλ. *Alexandre κατά της Πορτογαλίας*, αρ. 33197/09, § 42, 20 Νοεμβρίου 2012). Το γεγονός ότι η Κυβέρνηση δεν υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με το ζήτημα των έξι μηνών δεν μπορεί να τροποποιήσει την κατάσταση (*Belaousof κ.λπ. κατά της Ελλάδας*, αρ. 66296/01, § 38, 27 Μαΐου 2004).

17. Επακολουθεί ότι η προσφυγή είναι καθυστερημένη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομοφώνως,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

ANDRE WAMPACH

Αναπληρωτής Γραμματέας

Υπογραφή

ELISABETH STEINER

Πρόεδρος

Υπογραφή

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

ΑΘΗΝΑ, την 11-12-2013.

Η Μεταφράστρια ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΛΕΒΕΝΤΗ